T.C.
D A N I Ş T A Y
Beşinci Daire
Esas No : 1988/1600
Karar No: 1991/2176

Özeti : Davacının iptal kararı üzerine göreve başladıktan birgün sonra görevden alınmasının, uygulamanın biçimsel bir nitelik gösterdiğini ortaya koyduğu, bu tür bir uygulamanın ise Anayasanın 2. ve 138. maddeleri ile 2577 sayılı Yasanın 28. maddesine aykırı olduğu Hk.

Davacı : .....

Davalı : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Davanın Özeti : Davacı, Çalışma Genel Müdürlüğü görevinden Bakanlık Müşavirliğine atanmasına ilişkin 17.3.1988 günlü, 88/34450 sayılı müşterek kararnamenin iptalini ve iki görev arasındaki özlük hakları farklarının tazminine hükmedilmesini istemektedir.

Davalının Savunmasının Özeti : Sıkıyönetim Komutanlığının istemi üzerine görevine son verilen davacının uzun süre memurluk görevinden ayrı kaldığı, çalışma hayatındaki hızlı değişme ve gelişmeler karşısında kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekleri gözetilerek Çalışma Genel Müdürlüğü görevinden alınıp Bakanlık müşavirliğine atandığı, sözkonusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, bu nedenlerle davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Hamdi Ünlü

Danıştay Savcısı : Sevil Engin

Düşüncesi : Davacı, Çalışma Genel Müdürlüğü görevinden alınarak Bakanlık müşavirliğine atanmasına ilişkin işlemin iptalini ve bu işlem nedeniyle mahrum kaldığı parasal haklarının tazminat olarak ödenmesini ve özlük haklarının tanınmasını istemektedir.

Memurların naklen atanmaları hususunda idareye takdir yetkisi tanınmış ise de, bu yetkinin kullanımı mutlak ve sınırsız olmayıp kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekleriyle sınırlı olduğu idare hukuku ilkelerindendir. İdarenin takdir yetkisine dayanılarak tesis ettiği işlemlerde yargısal denetimin bu yetkinin kamu yararı ve kamu hizmeti gereklerini yerine getirme maksadına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı üzerinde cereyan edeceği 2577 sayılı Yasanın 2. maddesinin 1/a bendi gereğidir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının çalışma genel müdürü iken Sıkıyönetim Komutanlığının emri üzerine 23.9.1982 günlü onayla görevine son verildiği, daha sonra aynı komutanlıkça hakkındaki kamu hizmetinde çalıştırılma yasağının kaldırılması nedeniyle göreve iade isteği ile yaptığı başvurunun reddedilmesine ilişkin

Scanned by CamScanner

ışlemin iptali talebiyle açtığı davanın İdare Mahkemesince iptal yolunda karara bağlandığı ve anılan kararın Danıştay 5. Dairesince onanması üzerine 4.3.1988 günlü kararname ile Çalışma Genel Müdürlüğüne atandığı 17.3.1988 günlü kararname ile de Bakanlık müşavirliğine alındığı, 23.3.1988 tarihinde genel müdürlükte göreve başlayan davacının 24.3.1988 tarihinde de Bakanlık müşavirliği görevine başladığı anlaşılmaktadır.

Davalı idarece verilen birinci savunmada, davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilmekte, ikinci savunmada da anılan genel müdürlük görevinin davacı tarafından yürütülmesinin, hem adıgeçenin uzun yıllar memuriyetten ayrı kalmış olması, hem de hızla görülmekte olan kamu hizmetinin selameti açısından uygun görülmediği savunulmakta ise de, genel müdürlük görevini başarı ile yürütüp yürütemeyeceği hususunda adıgeçene bir fırsat tanınmadığı, denenmediği ve hiç beklenilmeden 23.3.1988 gününde genel müdürlük görevine başlayan davacının ertesi günü Bakanlık müşavirliği görevine başlatıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda kamu yararı ve hizmet gerekleri yönünden haklı ve hukuken geçerli nedenlere dayanmadan tesis edildiği anlaşılan dava konusu işlemde mevzuata uyarlık görülmediğinden iptali ve adıgeçenin bu işlem nedeniyle mahrum kaldığı parasal haklarının kendisine ödenmesi ve özlük haklarının tanınması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince işin gereği düşünüldü :

Dava, Çalışma Genel Müdürü olan davacının Bakanlık müşavirliğine atanmasına ilişkin 17.3.1988 günlü, 88/34450 sayılı müşterek kararnamenin iptali ve eski ve yeni görevleri arasındaki özlük haklar farklarının tazminine hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

Davacı, Sıkıyönetim Komutanının istemi üzerine görevine son verildiğini, daha sonra sakıncalılık kararının kaldırılmasına karşın göreve iade edilmemesi üzerine bu yoldaki işlemin yargı merciince iptal edildiğini ve bu kararın Danıştay Beşinci Dairesince onandığını, davalı idarenin bu kararı şeklen uyguladığını, göreve iade edildikten bir gün sonra keyfi ve usulsüz bir işlemle görevden alındığını, çalışmaların başarılı olduğunu öne sürmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 76. maddesi "Kurumlar, görev ve ünvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık ve dereceleriyle memurları bulundukları kadro derecelerine eşit veya 68. maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler" hükmünü taşımaktadır. Sözü geçen madde ile kurumlara naklen atama konusunda takdir yetkisi tanınmış ise de; bu yetkinin kullanımının sınırsız ve mutlak olmayıp, kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olduğu ve bu açıdan yargı denetimine tabi bulunduğu kuşkusuzdur.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü olarak görev yapmakta iken Sıkıyönetim Komutanının istemi üzerine 23.9.1982 günlü onayla görevine son verilen, daha sonra aynı komutanlıkça hakkındaki kamu hizmetinde çalıştırılmama yasağının kaldırılmasına karşın göreve iade edilmeyen davacının bu yoldaki işlemin iptali

Scanned by CamScanner

istemiyle açtığı davada Ankara 1. İdare Mahkemesince verilen 6.11.1987 günlü, E:1986/65, K:1987/901 sayılı kararla "Sıkıyönetim komutanlığınca, önceki tarihli göreve son verme işleminin geri alınması nedeniyle, davacının göreve başlatılması konusundaki sakınca ortadan kalktığına göre adıgeçenin işine son verildiği tarihteki görevine iadesi gerekirken, aksine yapılan işlemde mevzuata uyarlık görülmediği" gerekçesiyle dava konusu işlemin iptal edildiği ve bu kararın Danıştay Beşinci Dairesinin 25.1.1988 günlü, E:1987/3266, K:1988/330 sayılı kararıyla onandığı,; bunun üzerine 4.3.1988 günlü, 88/34416 sayılı müşterek kararname ile Çalışma Genel Müdürlüğü görevine atanan davacının 23.3.1988 günü göreve başladığı, 24.3.1988 gününde ise, davacının Bakanlık müşavirliğine atanmasına ilişkin 17.3.1988 günlü, 88/34450 sayılı müşterek kararnamenin kendisine tebliğ edilerek bu görevden alındığı dosyanın incelenmesinden anlaşılmıştır.

Göreve iade edilmemesine ilişkin işlem iptal edilen davacının, karar uygulanarak Çalışma Genel Müdürlüğüne atanmasına rağmen göreve başlatılmasından bir gün sonra haklı ve yeterli hiçbir neden bulunmadan bu görevden alınması, uygulamanın biçimsel bir nitelik taşıdığını açıkça ortaya koymakta olup, bu tür bir uygulamanın Anayasanın 2 ve 138. maddeleri ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28. maddesine aykırı olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu müşterek kararnamenin iptaline, bu işlem nedeniyle yoksun kaldığı parasal hakların davalı idarece hesaplanarak davacıya ödenmesine 20.11.1991 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Scanned by CamScanner